

NIEUWSBRIEF BLOKKERSDIJK

Jaargang 9 Nummer 92 Oktober 2006

Deze Nieuwsbrief verschijnt
maandelijks voor de bezoekers van
Blokkeersdijk
en op www.natuurpuntwal.be

De inhoud wordt samengesteld door
de conservators :

Paul Gerené
A. Vermeylenlaan 23 bus 62
2050 Antwerpen
☎ 03/219 26 33

Willy Verschuere
Hoefensebaan 203
2950 Kapellen
☎ 03/665 42 77

Nieuwsbrief Blokkeersdijk is een
publicatie van
Natuurpunt-WAL vzw

Blauwalgen met een reukje

Wie de voorbije weken een bezoek bracht aan Blokkeersdijk was het waarschijnlijk wel opgevallen. Afhankelijk van de windrichting kon men een doordringende, zurige stank waarnemen. Voor één keer konden we nu eens niet de chemische industrie beschuldigen. De boosdoeners waren blauwalgen. Blauwalgen (of blauwwieren) zijn bacteriën en geen algen. Ze zetten met behulp van zonlicht kooldioxide om in biomassa en zuurstof. Hun cellen zijn eenvoudiger opgebouwd dan die van algen. Zij hebben meestal een groene kleur. Sommige soorten zijn roodbruin. Naast de stank kon men op Blokkeersdijk ook het verschijnsel visueel waarnemen. Er dreef een groene laag op het water. Deze laag spoelt aan en krijgt dan een blauw kleurtje. Vermoedelijk wordt de stank veroorzaakt door het rottingsproces van de aangespoelde blauwalgen.

Blauwalgen horen van nature thuis in het water en komen het hele jaar voor. Stilstaande zoetwaterplassen met veel stikstof en fosfaten als voedingsstoffen

zijn het ideale biotoop voor blauwalgen. Een teveel aan deze voedingsstoffen kan samen met bepaalde weersomstandigheden (een temperatuur van 20 tot 30 graden) een massale groei van blauwalgen veroorzaken (algenbloei). En dit is wat zich de laatste jaren op Blokkeersdijk vanaf juli, maar vooral in augustus en september voordoet. Het teveel aan stikstof en fosfaten kan afkomstig zijn uit de landbouw of uit industrieel of huishoudelijk afvalwater. Wat Blokkeersdijk betreft is er geen rechtstreekse invloed van industrieel of huishoudelijk afvalwater. Er grenzen geen landbouwpercelen aan het reservaat, maar we weten dat, wat het mestbeleid betreft, er nog veel werk aan de winkel is in Vlaanderen. Specifieke oorzaken op Blokkeersdijk kunnen ook het grote aantal watervogels zijn (zo'n 2300 ex.), die in de periode juni tot september de plas bezoeken. Een groot deel komt er hun slagpennen ruïen en vertoeven er voor een lange periode. Zij produceren ook een flinke hoeveelheid uitwerpselen. Veel van deze soorten zijn planteneters. Door het onzorgvuldig afgrazen van de overvloedig aanwezige waterplanten, komt er mogelijk veel niet-geconsumeerd plantenmateriaal in het water dat dan begint te rotten. Maar waarom komen zo'n grote aantallen vogels op één plaats ruïen? Omdat de geschikte ruigebieden met voldoende rust steeds schaarser worden. En kom, laat ons niet rond de pot draaien. Heel dit blauwalgenprobleem heeft weer als oorzaak het verloederd milieu.

Blauwalgen zijn geen doetjes. Van sommige soorten is bekend dat zij giftige stoffen produceren. Deze stoffen kunnen tot sterfte leiden bij vogels en vissen. Dit laatste werd gelukkig op Blokkeersdijk nog niet vastgesteld. Bij de mens kunnen, bij inname van bepaalde concentraties, een tijdelijke huiduitslag en maag- en darmproblemen optreden.

Toch mogen we blij zijn dat ze bestaan. Blauwalgen zijn 3,5 miljard oud en behoren tot de oudste organismen op aarde. Zij waren de eerste organismen die zuurstof in de atmosfeer brachten en deze geschikt maakten voor de ontwikkeling van hogere organismen. Zonder hen liepen we hier misschien niet rond!

Zoogdieren

- Op 29/8 werden op Blokkeersdijk uitwerpselen gevonden van een Vos. In september bereikte ons echter minder leuk nieuws. Op de Verbindingsweg van de E17 naar de Expressweg werd een doodgereden exemplaar ontdekt.
- Op 30/9 werd een grijze Zeehond waargenomen op de Schelde t.h.v. Blokkeersdijk. Het dier zwom rustig stroomafwaarts.
- Enkele avondlijke bezoeken in september met de batdetector door Daniel Sanders leverden volgende soorten op: Gewone Dwergvleermuis, Ruige Dwergvleermuis, Watervleermuis en Rosse Vleermuis.

BIJZONDERE WAARNEMINGEN SEPTEMBER 2006

- Nog steeds waren mooie aantallen viseters aanwezig. Enkele maxima: **Dodaars** (*Tachybaptus ruficollis*): 47 ex. op 16/9; **Fuut** (*Podiceps critatus*): 93 ex. op 19/9; **Aalscholver** (*Phalacrocorax carbo*): 75 ex. op 19/9; **Blauwe reiger** (*Ardea cinerea*): 43 ex. op 16/9 en 13/9.
- Tot 28/9 pleisterden ook nog steeds 1 tot 3 **Geoorde Futen** (*Podiceps nigricollis*).
- Een **Kleine Zilverreiger** (*Egretta garzetta*) werd waargenomen op 5/9, 9/9 en 19/9. Na de waarneming van een **Grote Zilverreiger** (*Casmerodius albus*) op 19/9, was deze prachtige vogel constant aanwezig van 24/9 tot 30/9. Op 26/9 pleisterden zelfs 4 ex. (een nieuw aantalsrecord!). **Lepelaars** (*Platalea leucorodia*) waren nog dagelijks aanwezig tot 24/9. Op 5/9 werden nog 22 ex. geteld (een evenaring van het maandrecord van de twee voorgaande jaren!). Daarna daalden de aantallen geleidelijk tot 2 ex. vanaf 21/9. Op 28/9 verscheen toch nog opnieuw 1 ex.
- Het aantal overnachtende **Canadese Ganzen** (*Branta canadensis*) was op 30/9 opgelopen tot 430 ex. (een nieuw aantalsrecord!)
- Op 16/9 pleisterden kort 4 **Casarca's** (*Tadorna ferruginea*). De overwinterende **Smienten** (*Anas penelope*) komen slechts met mondjesmaat aan. Enkel van 12/9 tot 24/9 werden onregelmatig 1 tot 4 ex. waargenomen. Enkel op 16/9 werden nog 2 **Zomertalingen** (*Anas querquedula*) genoteerd. Voor het derde opeenvolgende jaar bleef het aantal **Slobeenden** (*Anas clypeata*) in deze periode spectaculair toenemen. Op 24/9 werden 1426 ex. geteld, meer dan 3,5% van de NW-Europese populatie!
- Een juveniele **Blauwe Kiekendief** (*Circus cyaneus*) werd gezien op 6/9. Dit is pas het vijfde jaar met een septemberwaarneming voor Blokkersdijk. Na een tweetal pogingen had op 16/9 een **Visarend** (*Pandion haliaetus*) een vis te pakken en vertrok dan richting Z om 11u40. Heel de maand joegen nog steeds 1 tot 3 **Boomvalken** (*Falco subbuteo*) boven de plas of de rietkraag. Op 12/9 werd een **Slechtvalk** (*Falco peregrinus*) waargenomen.
- Zelfs voor een hoge waterstand (geen slikoever), was de oogst van waadvogels uitzonderlijk mager. Van 23/9 tot 28/9 pleisterden 1 tot 4 **Watersnippen** (*Gallinago gallinago*). Er werden slechts 3 gespreide waarnemingen genoteerd van **Wulp** (*Numenius arquata*). Van het **Witgatje** (*Tringa ochropus*) werd enkel op 27/9 1 ex. waargenomen en enkel op 15/9 werden 2 **Oeverlopers** (*Actitis hypoleucos*) gezien.
- Tot 9/9 foerageerden nog 1 tot 7 **Visdieven** (*Sterna hirundo*). Een juveniele **Zwarte Stern** (*Chlidonias niger*) werd nog genoteerd op 23/9.
- Heel de maand was een **Ijsvogel** (*Alcedo Atthis*) aanwezig, met op 2/9 en 8/9 zelfs 2 ex.
- Een **Draaihals** (*Jynx torquilla*) werd ontdekt op 8/9.
- Van 23/9 tot 30/9 werd lichte trek van **Grote Gele Kwikstaart** (*Motacilla cinerea*) vastgesteld.
- Er werden 4 gespreide waarnemingen genoteerd van 1 tot 3 **Paapjes** (*Saxicola rubetra*). Ook waren er 5 gespreide waarnemingen van 1 tot 3 **Roodborsttapuiten** (*Saxicola torquata*). Op 9/9 pleisterden ook nog 3 **Tapuiten** (*Oenanthe oenanthe*). Een **Grauwe vliegenvanger** (*Muscicapa striata*) werd ontdekt op 9/9. De roep van het **Baardmannetje** (*Panurus biarmicus*) werd in de rietkraag gehoord op 16/9 en 23/9.
- De vogels van de maand waren twee roepende **Boomklevers** (*Sitta europaea*) die zich in een groep mezen bevonden. Dit is pas de achtste waarneming voor Blokkersdijk. De vorige dateert uit 1977!

Wil je alles weten over het reilen en zeilen van Blokkersdijk, word dan lid van
Natuurpunt Wase Linkerscheldeoever vzw !

Door storting van 5 euro op rekening 001-2392760-40 van Natuurpunt-WAL vzw ontvang je
viermaal per jaar het tijdschrift "Groenlink".

Niet aarzelen, doen!